

անոր երեք հոգի խնամակալ կարգելով: Խնամակալութեան ատեն խորհրդանոցը վճռեց որ Միլան եւ Խաթայի երեք Սերփիայի մէջ ոտք չդնեն, եւ մի եւ Նոյն ատեն ռամկավարական արմատականները կառավարութեան սանձն իրենց ձեռքն առնելով այնչափ զօրացան, որ Թագաւորին եւ իշխանութեան ստուերը մինաց, երկիրն ալ յեղափոխութեան մը մէջ կը գտնուէր: Մանուկ Թագաւորն այս տեսնելով անցած տարի Ապր. 19ին յանկարծ ինք զինք չափաւս հրատարակեց, թէպէտ եւ տակաւին տարի մը պէտք էր չափաւսու ըլլալու, խնամակալներն հեռացուց եւ իշխանութիւնը ձեռքն առաւ: Երբ ասով օգուտ մի չեղաւ իւր հայրն իրեն կանչեց իրեն խորհրդակից ըլլալու. եւ որովհետեւ պաշտօնեայք եւ խորհրդանոցն ասոր հակառակ ելան, արմատական պաշտօնեաներն արձակեց եւ խորհրդանոցը լուծեց, նոր դաշլիժ մը կազմեց, ծնողը տարագիր ընող վճիռը ջնջեց, զանոնք հաշտեցուց եւ նոր սինդո մը գումարելով անոնց ամուսնութեան լուծումն անգոր հրատարակել տուաւ: Արմատականներն սկսան ժողովուրդը նոր կառավարութեան դէմ զրգռել, իրենց լրագիրները նաեւ Միլանի դէմ չարաչար գրել. եւ երբ ասոնք դատաստանի կանչուեցան վճռաբեկ ատենանը, որուն մէջ արմատականք կը տիրէին, զանոնք անպարտ հրատարակեց եւ Թագաւորին վճիռը ոչինչ: Միանգամայն դաւաճանութիւն մը յայտնուեցաւ Թագաւորական գերդաստանին դէմ, որուն համարշատ մարդիկ քանտարկուեցան: Արմատականաց զօրութիւնն էր՝ 1888ին ռամկավարական սահմանադրութիւնը, որով արմատականք ցմահ տիրած էին ըզլոր ատենաներու մէջ, իրենք վճիռներ կը կտրէին եւ Թագաւորին ձեռքերը կը կապէին: Թագաւորին ուրիշ ճար չմտալով այն սահմանադրութիւնն ալ ջնջեց, եւ 1869ի սահմանադրութիւնն առ ժամս նորէն հաստատեց՝ խոստանալով որ քիչ ժամանակէն երկրին յարմար ուրիշ սահմանադրութիւն մի պիտի տայ: Ասով արմատականաց ըռնած ատենաները լուծուեցան, իշխանութիւնը Թագաւորին ձեռքը կենդրոնացաւ՝ խորհրդաքանոցը խորհրդատու ծայն միայն ունե-

նալով: Ժողովուրդը Թագաւորին այս ամէն ըրածներն հանդարտութեամբ ընդունեցաւ, որովհետեւ կողմնակցութեանց զրգուրթիւններէն ծանծրացած էր:

Յանկարծադէպ մ'ալ վերջին օրերս Պուլկարիոյ մէջ տեղի ունեցաւ: Ամսոյս 29ին Սթամպուլով պաշտօնէից գահերէցն իւր ըզլոր պաշտօնեաներովը հրաժարականը տուաւ իշխանին ձեռքը: Հրաժարման պատճառը կը կարծուի որ դահլմին անդամից մէջ մտած տարածայնութիւն մ'ըլլայ: Ստամպուլովին յաջորդը կը կարծուի ապահովապէս Կրէքով, արտաքին գործոց պաշտօնեայն որուն յանձնեց Փերտիսիանը իշխանն նոր դահլմին կազմութիւնը:

Պրագիիայի մէջ Փիեշոթոյ՝ ապրտամբութիւնը զապլէն ետեւ Փորթուկալի դեսպանին անցազիրը տուաւ, իւր դեսպանը Լիսպոնէն ետ կանչեց, եւ Փորթուկալի տէրութեան հետ յարաբերութիւնները կտրեց, որովհետեւ անոր նաւերուն մէջ ապաստանած ապստամբներն իրեն չյանձնեց, եւ կասկած կար թէ անոնց սատարութիւն կ'ընէր:

ԲՈՎԱՆԳԱՌԻԹԻՒՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԵՐՆԵՐ

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՆՆԵՐ — Փեթթէր եւ հին Հայոց ազգային երգերը. 165:

ԲԺՇԵՆԳՆԵՐ — ԺԱ. Ախապատին (ղեղազորութիւն). 170:

ԼԵՋՈՒՆԱՐԱՆԱՆՆԵՐ — Հայերէն յատուկ անուանք. 175:

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՍՄԱՆՆԵՐ — Նորագոյն աղբեր Մ. Խորենացոյ. 178:

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ — Կաւկասի կաթողիկէսայ Հայերը. 178:

— Հունգարահայոց մայրաքաղաքն (Գերլա հայաքաղաքն) ի գիր եւ ի պատկերս. 183:

ԵՐԱՆԵՍԻՅԱՆՆԵՐ

Նորաշէտ անիաքար. (Պատկերազարդ) 187:

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱՆՆԵՐ — Արեւմտեան եկեղեցական երաժշտութիւն. 189:

ԱՐՈՒՆԵՍԳԻՏԱՆՆԵՐ — Ժամացոյց (Պատկերազարդ). 191:

ԳԵՂԱԲՈՎԱՆ ԵՆՍԻԹԻԹԻՒՆ. 194:

ՀՐԱՄԱՐԱՆՎՈՐ ԵՒ ՊԱՏԱՆԱՆԱՆՈՐ ԽՄԱՐԱՆՈՐ

Է. ԲԱՓԱՏԷԼ Վ. ՊԱՐԱՆՉ

ՎԻԵՆՆԱ. ՄԻԻԹՐՈՐԵՆԱ. ՅԳԱՐՈՐ